

Az Európai Unió új támogatómissziója Ukrajnában

The European Union's New Support Mission in Ukraine

WAGNER PÉTER – VECSEY MARIANN

KKI-elemzések

A Külügyi és Külgazdasági Intézet időszeri kiadványa

Kiadó:

Külügyi és Külgazdasági Intézet

Lektorálta:

Baranyi Tamás Péter

Szöveggondozás:

T-Kontakt Kft.

Tördelés:

Lévárt Tamás

A kiadó elérhetősége:

H-1016 Budapest, Bérc utca 13-15.

Tel.: + 36 1 279-5700

E-mail: info@ifat.hu

<http://kki.hu>

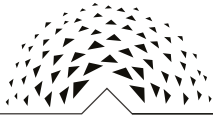
Jelen elemzés és annak következtetései kizárólag a szerzők magánvéleményét tükrözik és nem tekinthetők a Külügyi és Külgazdasági Intézet, a Külgazdasági és Külügyminisztérium, illetve Magyarország Kormánya álláspontjának.

© Wagner Péter – Vecsey Mariann, 2022.

© Külügyi és Külgazdasági Intézet, 2022.

ISSN 2416-0148

<https://doi.org/10.47683/KKIElemzesek.KE-2022.70>

Összefoglalás: Az Európai Unió legfiatalabb katonai missziójának létrehozásáról 2022. október 17-én döntött az Európai Tanács. Az újabb katonai misszió megindítására az Ukrajnában zajló háború szolgáltatta az okot, amely gyors válaszokat követelt a szomszédos országoktól. Az EU azonban ezt megelőzően is támogatta Ukrajnát, többek között a 2021-ben létrehozott költségvetésen kívüli támogatási eszközzel, az Európai Békekerettel. Az elemzés célja, hogy bemutassa az EUMAM Ukrajna létrejöttének körülményeit, valamint szervezetét, és megvizsgálja az Európai Békekeretből Ukrajnának nyújtott támogatást, az eszköz céljait, illetve a finanszírozási mechanizmust.

Kulcsszavak: EU, Európai Békekeret, Ukrajna, EUMAM Ukrajna, katonai misszió, EU katonai missziók finanszírozása

Abstract: *The European Council decided on establishing the youngest military mission of the European Union on 17 October 2022. The reason for launching the new military mission was the war in Ukraine, which demanded quick responses from the neighbouring countries. However, the EU supported Ukraine even before this, including with the off-budget financial support instrument established in 2021, the European Peace Facility. The purpose of the analysis is to present the circumstances of the establishment of EUMAM Ukraine, as well as its organization. The analysis examines the support provided to Ukraine from the European Peace Facility, the goals of the instrument, and its financing mechanism.*

Keywords: *EU, European Peace Facility, Ukraine, EUMAM Ukraine, military mission, financing EU military missions*

BEVEZETÉS

Az Európai Unió 2022. november 14-én indította el legújabb kiképző- és támogatómisszióját a háború sújtotta Ukrajna megsegítésére. A lépés tágabb külpolitikai kontextusban az EU válasza Kijev támogatására egy olyan helyzetben, amikor az Egyesült Államok, a NATO és a nyugati országok többsége már korábban megkezdte saját támogatási programjai elindítását.

Miközben az Unió politikai és gazdasági téren már a kezdetektől fogva kiállt az orosz agresszióval szemben, és a rendelkezésére álló eszközökkel támogatta Ukrajnát (szankciós csomagok, pénzügyi támogatás, humanitárius segélyek stb.), az ország túlélése szempontjából kulcsfontosságú katonai segítségnyújtás mind-ezidáig korlátozott maradt.

Az EU közös kül- és biztonságpolitikájának keretében az unió először 2022. február 28-án döntött az Európai Békekeretből 500 millió euró lehívásáról azzal a céllal, hogy ebből az összegből katonai eszközöket és felszereléseket adjanak át Kijevnek. 2022 novemberéig további öt alkalommal összesen 3,1 milliárd eurót hagytak jóvá.

Második lépésként november 14-én indult el az Európai Unió Katonai Támogató Missziója (*European Union Military Assistance Mission, EUMAM*), azzal a céllal, hogy elsősorban katonai kiképzési feladatok révén erősítse az ukrán haderő képességeit annak érdekében, hogy az meg tudja védeni az országot az orosz invázióval szemben.

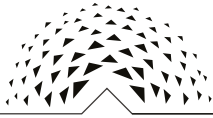
Az elemzés célja, hogy bemutassa az új misszió létrejöttének körülményeit, különös tekintettel a finanszírozást részben biztosító Európai Békekeret eszköz működésére és a kiképzési célok megvalósíthatóságára. Az elemzés első felében az EUMAM misszió megszületését és szervezetét vizsgáljuk, a második felében a Békekeret céljait és finanszírozási mechanizmusát elemezzük.

AZ EURÓPAI UNIÓ KATONAI TÁMOGATÓ MISSZIÓJA

A misszió ötlete ukrán részről merült fel először, amikor 2021 nyarán Kijev az Európai Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjéhez Josep Borrellhez fordult egy kiképzőmisszió indításának kérésével. Az EU kiképzőmissziói jellemzően szerény létszámúak, és inkább politikai jelentőségűek, jelenleg négy ilyen [fut](#) a Közép-Afrikai Köztársaságban, Maliban, Mozambikban és Szomáliában. Ezek közül a [legnagyobb](#) az EUTM Mali, ahol a kiképzők és tanácsadók létszáma 200 fő alatt van (a teljes misszió biztosítókkal és a parancsnoksággal kb. 700 fő). Ebből is látszik, hogy ezek a missziók nem azért vannak, hogy egy több tízezres haderő érdemi kiképzését lássák el, hanem azért, hogy az EU jelen legyen, kifejezze a politikai támogatását az adott ország mellett, és eközben részképességek, korlátozott kapacitások kiépítését támogassa a fegyveres erőkon belül.

Az EU tagjai között egy ehhez hasonló, korlátozott képességekkel és létszámmal rendelkező ukrán misszióra sem volt meg a konszenzus a tavalyi év során, amit természetesen indokolhatott, hogy ekkor már hónapok óta folyt a szomszédos Belaruszban az orosz erők összevonása és gyakorlatoztatása. A [hírek](#) szerint elsősorban Olaszország, Ciprus és Görögország állt a misszió elindításának útjában.

A 2022. februári orosz invázió után egy időre mind az EU, mind Ukrajna számára máshol voltak a prioritások, ráadásul Nagy-Britannia 2022 nyarán már elindította saját kiképzési programját [Operation Interflex](#) néven. London 120 naponta akár tízezer ukrán katona kiképzését vállalta mintegy ezer fő brit kiképzővel, bevonva a feladatba további tíz szövetséges kiképzőit. Négy hónap a legtöbb NATO-hadseregben az alapkiképzésre és az úgynevezett szakalap felkészítésre elég. Ez utóbbi során a kiképzendő katona egy lövész- vagy pl. harckocsiszázadban lévő eszközöket – a géppuskától a tank lövegéig – tudja megtanulni kezelni.

A brit haderő a katonai segítségnyújtás részeként minden kiképzett katonát ellát a szükséges alapfelszereléssel (egyenruha, bakancs, eü-készlet, sisak stb.). A kiképzés különböző Kalasnyikov [variánsokkal](#) (kínai, jugoszláv, magyar, kelet-német stb.) történik, amelyeket erre a célra szerzett be a brit haderő a kiképzés élethű körülményeinek biztosítása érdekében. November közepéig mintegy hétezer ukrán kapott [kiképzést](#).

Az EU-s kiképző-/támogatómisszió kérdése 2022 nyarán került ismét a nyilvánosság elé. A védelmi miniszterek augusztus 30-án döntöttek a művelet megindításáról, és bár Josep Borrell már szeptember végére, október elejére szeretne volna a misszió elindítását, ez [sajtóhírek](#) szerint Németország és Lengyelország vitája miatt későbbre tolódott. A nézeteltérés háttérében Berlin azon aggodalma állt, hogy miközben a lengyelek túlságosan is offenzívek Oroszországgal szemben, Varsó szeretne volna, hogy a művelet központja Lengyelországban legyen. A parancsnokságot Németország is szívesen biztosította volna arra [hivatkozva](#), hogy az ukrán határhoz közeli lengyel bázis biztonsági kockázatokat is rejt. Október 13-án aztán az EU-nagykövetek megállapodásra jutottak, ami megágyazott az október 16-i külügyminiszteri találkozóknak. Mivel a EU közös kül- és biztonságpolitikai döntéseiben egyhangú álláspontra van szükség, viszont az Európai Unióról szóló szerződés 31. cikke lehetővé teszi az ún. konstruktív tartózkodás lehetőségét, a magyar kormány tartózkodott a szavazástól anélkül, hogy blokkolta volna a döntést.

A Tanács október 17-i, 2022/1968. számú [határozata](#) szerint a misszió célja: *hogy hozzájáruljon az Ukrán Fegyveres Erők fejlesztéséhez a katonai képességeinek helyreállítása és hatékony műveletek végrehajtása érdekében, hogy Ukrajna megvédhesse a nemzetközileg elismert határain belüli területi integritását, ténylegesen gyakorolhassa szuverenitását és megvédhesse az ukrán polgári lakosságot.*

Az EUMAM-nak egyéni, kollektív és szakkiképzést kell biztosítania az ukrán fegyveres erők részére, kiképzést kell biztosítania az ukrán fegyveres erők területvédelmi erői számára, és biztosítania kell a tagállamok azon tevékenységeinek a koordinációját és összehangolását, amelyek az ukrán fegyveres erők kiképzése megvalósításának a támogatására irányulnak.

A gyakorlati kiképzésre vonatkozó legfontosabb részleteket szintén a fenti határozat tartalmazza. Eszerint a misszió egyéni és kollektív kiképzést fog nyújtani rajtól dandár szintig, illetve felkészítést kötelékben végrehajtandó manőverek és harcászati eljárások terén. A kiképzés alanyai nemcsak az ukrán fegyveres erők tagjai lesznek, hanem a területvédelmi erők tagjai is. A EUMAM mindezek mellett az ukránok kiképzésére vonatkozó tagországi erőfeszítéseket is összehangolja majd.

Az Európai Unió Katonai Támogató Misszióját az EU Katonai Tervezési és Végrehajtási Szolgálat (Katonai Tervezési és Végrehajtási Szolgálat, MPCC) vezeti és irányítja Brüsszelben. A stratégiai szint alatt, műveleti szinten egy többnemzeti összefegyvernemi kiképzési parancsnokságot (*Combined Arms Training Command, CAT-C*) és egy többnemzeti különleges kiképzési parancsnokságot

(*Special Training Command, STC*) kell létrehozni (Ez a korábban említett német–lengyel vita kompromisszuma lehetett, előbbi parancsnokság lengyel, utóbbi német területen valósul meg).

A misszió létrehozása kapcsán [több szakértő](#) aggályokat fogalmazott meg annak kapcsán, hogy a EU-missziókat lehetővé tevő, az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 42. cikkének első [bekezdése](#) szerint ilyen műveletek csak az unió területén kívül működhetnek. *Az Unió ezeket az eszközöket [...] igénybe veheti az unión kívüli békefenntartó, konfliktusmegelőző és a nemzetközi biztonságot erősítő missziókban.* Az unió összes korábbi missziója ennek megfelelően az EU területén kívül, abban az országban működött, ahol a tevékenységét kifejtette. A problémával a 2022/1968-as határozat szövegezői is tisztában voltak, ezért a bevezető 10. pontjában „[átmeneti intézkedésként](#)” tekintenek arra, hogy a EUMAM atipikus módon a tagállamok területén fog működni.

Az EUMAM misszió 2022. november 15-én [indult](#) el, két évre szóló mandátummal, Hervé Bléjean francia altengernagy parancsnoksága alatt. A tagországok a politikai kontrollt a Politikai és Biztonsági Bizottság (PSC), a stratégiai szintű katonai vezetést az Európai Külügyi Szolgálat részeként működő Katonai Tervezési és Végrehajtási Szolgálat (MPCC) révén gyakorolja. Az Európai Békekeret által fedezett közös költségek tervezett összege 106,7 millió euró, a kiképzendő ukrán katonák száma mintegy tizenötezer fő. [Kiszivárogtatások](#) szerint tizenkétezer katona alapkiképzést fog kapni, míg 2800 katona különböző szakkiképzések alanya lesz. Az arányokból adódóan talán előbbieket nagyrészt Lengyelországban, utóbbiakat nagyrészt Németországban fogják majd kiképezni. Az EU-misszió, részben a már korábban indított tagállami kiképzéseket magába olvasztva, a brit kiképzési misszióval, továbbá más Európában zajló, elsősorban az Egyesült Államok által folytatott támogatótevékenységekkel összehangolva fog működni.

Az EUMAM elindítása kapcsán több tagország is jelezte, hogy ők is megkezdik (vagy most már EU-s keretben folytatják) az ukrán katonák kiképzését. Franciaország több ezer fős kiképzést vállalt. Portugália korábban az aknamentesítés területén [ajánlott](#) fel kiképzést. A cseh parlament november végén [szavazta](#) meg (egyelőre egy évre, 975 millió korona értékben), hogy ukrán katonákat képezzenek az országban, négyhetes ciklusokban maximum 800 főt. Litvániában a már folyó kiképzések egy [része](#) fog átkerülni az EUMAM alá, Spanyolországban 400 fő [kiképzése](#) indult el a toledói katonai akadémián.

Ezek a hírek felvetik a kérdést, hogy a már említett lengyel és német parancsnokságnak mi lesz a pontos szerepe. A kiképzés számos helyszínen, nem csak a két nagy tagállamban folyik majd. A lengyel vezetésű CTS-C alapvetően az általános egyéni és a kötelékkiképzésre (kollektív kiképzés) fog koncentrálni, az STC a szakkiképzésekre, nagyjából század-, illetve ütegszintig (ahol egy megadott technikai rendszer működtetése a feladat, pl. tüzérség, légvédelem). A harcászati összekovácsolás alapvető összefegyvernemi szintje a zászlóalj lesz, de felkészítés és kiképzés alanyai lesznek a dandártörzsek is. A felkészítés egységes, az ukrán fél által jóváhagyott kiképzési terv alapján történik, amelynek része az alapkiképzés,

a szakalapozó felkészítés, a kis alegységszintű kötelékkiképzés (szakasz szintig), a század/zászlóalj összekovácsolás, illetve az új technikai rendszerek hatékony működtetését célzó szakharcászati kiképzés. Az ukrán fél kisebb részben már háborút megjárt katonákat, nagyobb részben az Ukrán Fegyveres Erők újoncait és területvédelmi erőinek tagjait küldi kiképzésre Európába, akiket hazatérve a meglévő zászlóaljharccsoportokba osztanak majd be.

AZ UKRAJNÁNAK NYÚJTOTT KATONAI TÁMOGATÁSOK FINANSZÍROZÁSA: AZ EURÓPAI BÉKEKERET

Az Ukrajnában jelenleg is zajló háború nemcsak Magyarország, hanem az Európai Unió és a NATO-szövetségesek biztonsága szempontjából is rendkívül fontos. A 2022-es események, márciusban a [Horvátországban lezuhant drón](#), novemberben a [Lengyelország területén becsapódott Sz-300-as rakéta](#) különösen jól jelzik, hogy milyen veszélyei vannak a szomszédunkban folyó harcoknak. Sokszor azonban csak nemzeti, illetve NATO-szemüvegen keresztül vizsgáljuk az eseményeket, hiszen védelmi szempontból e két szintnek van a legnagyobb legitimitása. Az ukrainai események kapcsán azonban az EU nagyon is aktív szerepet vállalt a háború kezdetétől.

Az EU szerepvállalása a 2021 márciusában létrehozott Európai Békekerettel (*European Peace Facility*, EPF) kezdődik. Az eszköz teljes költségvetése 5,7 milliárd euró a 2021–27-ig tartó többéves pénzügyi keret időszakára. Az EU azzal a céllal hozta létre az eszközt, hogy „konfliktusmegelőző, békeépítő és a nemzetközi biztonságot erősítő” célokat [támogasson](#) belőle. Mivel az EU költségvetésén kívüli eszközről van szó, a tagállamok a bruttó nemzeti jövedelem (GNI) alapján töltik fel a költségvetést.

Az Európai Békekeret két pillérből áll: az EU katonai misszióinak és műveleteinek (*military operations*), valamint harmadik államok számára nyújtható támogatóintézkedések (*assistance measures*) finanszírozására. A két pillér tartalmát az EFP-t létrehozó döntés 1. cikkének második [bekezdése](#) az alábbiak szerint határozza meg. Az előbbi az *EUSZ 42. cikkének negyedik bekezdése* és *43. cikkének második bekezdése szerinti, katonai vagy védelmi vonatkozású uniós műveletek közös költségeit érinti. Az utóbbi harmadik államok, valamint regionális és nemzetközi szervezetek katonai és védelmi vonatkozású kapacitásainak megerősítésére irányuló fellépések, valamint valamely regionális vagy nemzetközi szervezet vagy harmadik államok által vezetett béketámogató műveletek katonai vonatkozásainak támogatása.*

Az EFP előzményeit tekintve az eszköz az Afrikai Békekeret (*assistance measures*) és az Athéna Mechanizmus (*military operations*) feladatait vette át. Előbbit 2003-ban hozták létre azért, hogy [támogassa](#) az Afrikai Unió (AU) béketámogató és békefenntartó tevékenységét. A finanszírozás szintén egy költségvetésen kívüli eszközön keresztül történt, és a költségvetés több mint 90 százalékát

tette ki az AU által indított vagy jóváhagyott katonai missziók támogatása. Az EU támogatásánál a Békekeretté való átalakítás előtt fontos [kitétel](#) volt, hogy azt nem lehet élet kioltására alkalmas katonai eszközök és platformok biztosítására felhasználni.

A békekeret második pillére a 2004-ben létrehozott Athéna Mechanizmus, amely az EU közös biztonság- és védelempolitikájának keretében indított „katonai műveletek közös költségeinek finanszírozását” [biztosította](#) részben (főként a parancsnoki struktúra kialakításával és működtetésével kapcsolatos, valamint logisztikai kiadásokat). Általában ez a közös költségek szerény hányadát, 10 százalékát jelentette, ami nagyban csökkentette a tagállamok részvételi kedvét az EU-s katonai műveletekben. Az Európai Békekeretből nyújtható hozzájárulás mértéke nagy léptékben nőtt, általában 30 százalékra, de például a Mozambikban folyó kiképzési misszió kapcsán 45 százalékban határozta meg az EU a misszió közös költségeihez való hozzájárulást.

Az Európai Békekeret tehát ennek a két eszköznek a feladatrendszerét vette át, így alkalmazásában a korábbi tapasztalatok csapódtak le: a forrásokkal támogathatóvá váltak az EU katonai misszióinak közös költségei bármelyik földrészen, és megszűnt az a korlátozás, hogy csak olyan eszközöket lehet finanszírozni, amelyek nem alkalmasak élet kioltására. Így alakult ki az eszköz belső [működésében](#) a már említett „műveletek” (*military operations*) pillér és a „támogatási intézkedések” (*assistance measures*) pillér. Az EU jelenleg futó mind a hét katonai művelete és missziója kap támogatást az Európai Békekeretből, amelyből az EUMAM Ukrajna is részesülni fog.

Amikor 2021-ben az EU döntött a békekeret létrehozásáról, a döntéshozók fejében elsősorban az afrikai kontinens volt, hiszen az itt levő országok szorulnak rá leginkább az EU katonai segélyére, és a kontinens az elsődleges célpontja a különböző civil és katonai misszióknak. Jelenleg a 19 aktív misszióból 11 [működik](#) Afrikában.

Ezekhez a tervekhez képest jelentett új fejleményt az ukrajnai háború kirobbanása 2022 februárjában. Az Európai Békekeret megreformált alkalmazási rendszerre (a földrajzi határok eltörlése és a halált okozó eszközök támogatásának lehetősége) lehetővé tette, hogy az EU releváns módon tudja támogatni Kijevet.

A konfliktus kirobbanása óta hat eljárás során, alkalmanként 500 millió eurós „csomagokban”, 2022. november 16-ig összesen 3,1 milliárd eurót irányzott elő Ukrajna megsegítésére az EU. Az 500 millió részösszegek mindegyike [hasonlóan](#) épül fel, 450–490 millió euró fedezi a halált okozó katonai felszerelések beszerzését, míg a fennmaradó 10–50 millió euró általában egyéb fogyóanyagok, illetve különböző védőfelszerelések (*non lethal*) biztosítását teszi lehetővé. 2022 októberétől [bővült](#) a pénzügyi csomagok felhasználási köre: az Ukrajnának átadott haditechnikai eszközök karbantartására és javítására is fel lehet használni azokat. A halált okozó eszközök finanszírozásáról történő szavazások során három ország alkalmazta a konstruktív tartózkodás lehetőségét, akik [további](#) egymillió eurót ajánlottak fel saját forrásból.

A 3,1 milliárdnyi összeghez jön majd még hozzá az EUMAM Ukrajna már említett 106,7 millió eurós költségvetése, amely szintén kedvezményezettje a pénzügyi eszköznek. Ebben a misszióban az EPF létrehozásakor megállapított költségeken kívül a többletköltségek békekeretből történő finanszírozását is [elrendelte](#) a tanácsi döntés „az ukrán fegyveres erők kiképzésben részt vevő tagjai támogatásának működési költségei, valamint a kiképzési tevékenységekhez szükséges működési költségek” tekintetében.

Érdemes megjegyezni, hogy az EU és tagországai 2022 novemberéig összeségében többet költöttek katonai segítségnyújtásra a békekereten kívül. [Számítások](#) szerint idáig mintegy nyolcmilliárd euró értékben küldtek fegyvereket és felszereléseket, és ebből – mint említettük, csak 3,1 milliárd euronyi összeget finanszírozott az Európai Békekeret.

A 2022 óta nyújtott támogatásokról nincs hivatalos lista, a hírekben megjelenő felajánlások pedig vélhetően csak hozzávetőleges képet adnak az Ukrajna számára felajánlott eszközökről. Ezek jellege az ukrán–orosz háború különböző szakaszaira reflektált. A háború kezdeti szakaszában a tagállamok főként kézfegyvereket, lőszeret, valamint védőfelszerelést ajánlottak fel, ezt követte később a nehézfegyverzet, a drónok, majd a különböző nagy mozgékonyaságú rakétatüzérségi eszközök felajánlása, végül a légvédelmi tüzérségi és rakétarendszerek.

Kevés információ van arról, hogy a március óta hat fordulóban jóváhagyott 500–500 milliárd eurós csomagokból mennyit és milyen célra használtak fel a tagállamok. A békekeretet létrehozó tanácsi döntés szerint a szállításokról és kifizetésekről szerződésben [egyeznek](#) meg az EU, a felajánló ország és Ukrajna. A tagállamok által átadott, halált okozó, illetve halált nem okozó katonai eszközök és felszerelések Ukrajna kéréseinek megfelelő voltát több szerv is hitelesíti, az Európai Unió Katonai Törzse, valamint az Európai Békekeret. Ez biztosítja az eljárás átláthatóságát és szabályosságát. A tagországok által eddig „leszámlázni” kívánt, Ukrajnának átadott katonai segélyek hamar meghaladták azt az összeget, melyet az EU előirányzott Ukrajna megsegítésére. A Politico [értesülései](#) szerint tavasszal Brüsszel még azt tervezte, hogy a tagországok által jelzett kiadások 80 százalékát fogja megtéríteni, nyárra azonban az egyes országok már annyi segílyt küldtek Kijevnek, hogy az EU már csak a beküldött számlák 46 százalékát látta kiegyenlíthetőnek.

Az EPF-rendelkezések a finanszírozás tekintetében előírják a futamidő meghatározását, amely a szerződés megvalósítására vonatkozik. Ez tartalmazza a részletszabályozást a kifizetésekkel kapcsolatban. A júliusban elfogadott ötödik támogatási csomagban a Tanács [70 hónapra](#) módosította a támogatás megvalósításának futamidejét. Egy uniós tisztviselővel folytatott informális beszélgetés rávilágított arra is, hogy a tagállamok kérhetik a több részletben történő kiegyenlítést, a kifizetések későbbi teljesítését vagy akár az egyösszegű teljesítést is. Mindezeket a részleteket a megkötött szerződések határozzák meg.

ÖSSZEGZÉS

Az EU az Ukrajnának nyújtott új támogatási missziójával olyat próbál meg, amelyre korábban még nem volt példa. A korábbi (többségében afrikai) kiképzőmissziók alacsony kockázattal jártak, alacsony létszámúak voltak és szerény hozzájárulást jelentettek az adott ország problémájának megoldásához. Az EUMAM lesz az unió történetében az első olyan misszió, amely mind a kiképzendő katonák és civilek számát tekintve (tizenötezer fő 120 naponként), mind az ukrán fegyveres erőknek nyújtott támogatás tekintetében (haditechnikai támogatás, az összes kiképzett katonának egyéni felszerelés biztosítása, karbantartási és javítási kapacitások biztosítása az átadott haditechnikai eszközök esetében) nemzetközi összehasonlításban is szubsztantív hozzájárulást jelent egy háborúban álló ország megsegítésekor. Ennek megfelelően véleményünk szerint az EU eddigi katonai kiképzőmisszióival összehasonlítva először lehet nagyságrendileg is jelentős, valódi hozzáadott értéke az Európai Unió által nyújtott támogatásnak.

A megnövekedett szerepvállalás egyben megnövekedett kockázatokat is jelent. Ekként azonosítható a pénzügyi támogatás hosszú távú fenntartásának kérdése. Az Európai Békekeretben már csak 2 milliárd euró maradt 2027-ig, és bár a feltöltéséről már folynak a tárgyalások, a finanszírozás kérdése – tekintettel az EU egyéb politikai-gazdasági kihívásaira – a jövőben is kérdés marad. A másik azonosítható kockázat a stratégiai fáradtság, ennek egyelőre nincsenek meg a jelei, hiszen épp csak elkezdődött a szerepvállalás, de a korábbi példákban kiindulva szükség lesz a politikai elköteleződés hosszú távú fenntartására is.

A [földrajzi közelség](#) és az ukrán konfliktus kimenetelének EU-ra nézve stratégiai jelentősége elvileg megkönnyíti ennek a figyelemnek a fenntartását, ugyanakkor folyamatos rugalmasságra kényszeríti az EU-t. Ez megmutatkozott már a finanszírozás kérdésében és abban is, hogy a missziót – az Európai Unióról szóló szerződés rendelkezéseivel ellentétben – az Unió területén hozták létre.